

יומי בגליל*

העמים, בימי הדמים בארץ". כל הניגודים המוסריים, ריים, התרבותיים והמציאותיים משתקפים בנקודה זו, בנקודה האחת אשר לינה שמה, אשה הנגייה, אשר בין המורה זכינה לא היתה כמעט שיחה אחת ראויה לשמה.

מה אירע? מאומה לא אירע. רק הדמים התררנו באדם זה מישראל, ומעמסת הדורות נעורה. כל מאורעות הילדות עם המשרתת הזרה בליל הסליחות, ההגנה בגליל העליון עם הגידם בראש, החשבון את האיש מנצרת, הפחד מפני הדם — הכל, הכל הוא מערבולת אחת באותה נויה שמועה ומשוסה של המורה הרגיש אשר בגליל. זה לא מורה, זה כנור דרוך, אשר נקישו כלשהי מרטיטה צלילים וצלילי צלילים של עבר, הווה ועתיד, כלומר, של יחסים אינטימיים את עצמו, את הבן לעם דווי ושסגו אשר חשבונות לו עם כל העמים ועם כל המדינות והוא בא לחפש מדרך לכף דגלו בזו הארץ המוכנסת, ואף בה ימי דמים יעודים לו.

כן, זה יומן מיוחד במינו, באמת רשומים בו פרטים רבים, פרטים שכרגיל אין מיחסים להם כל חשיבות, פרטים בלתי מציאותיים כמעט, שאנשים יכחים מבטלים אותם תכלית ביטול. אלא לאחר שחרום של שלום בספר קטן, הם מתמלאים רמזים רמזים על חיי הנפש הישראלית הצעירה.

פרטי המאורעות מימי הדמים בארץ כתובים יליונות העתונים באותם הימים, אשר אינם נליונות חסם. אך חיי הדמים של נפש אחת צעירה מישראל, רחובים כאן, בספר קטן זה. אין זאת צעקה אל מי שהוא. זוהי שוועה ממעקים ללא קול באזני עצמו.

יציר

פ. ס. : הספר נדפס אמנם בירושלים, אך ב"הוצאת "עברים" נירנברג". הצירוף המשונה במקצת אשר בניאוגרפיה זו, כאילו מסמל דבר מה בימים אלה. לענות ישראל אין תחומים, תיא אכס-טריטוריאלי ופעל לזמנים.

יומן בטובן המקובל אין זה, ודאי לא. אך אין כל ספק, לפנינו ספר רב ענין, אשר לכותבו, ש. שלום, היו, כנראה, טעמים רבים לכנותו כך.

על מה מסופר כאן, ב"יומן בגליל מימי הדמים בארץ"? מכהינת רושם רשימות על מאורעות ומעשים אין מה הרבה. בגליונות העתונים מאותם הימים מסופר הרבה יותר. ואולם לא כרוניקה נמסרת כאן, אף לא השתלשלות של מעשים ואף לא פרטים בלתי ידועים, אף לא היקף המאורעות אינם מתגלים כאן. לפנינו אחד הדפים הנפשיים ביותר שנכתבו ע"י איש שחי את חיי הארץ בימים ההם, לפניהם ואחריהם.

אדם רגיש מאד, אדם הנתון בשבי היצירים האירוטיים ואשר אך לאמן שבו הכוח להתגבר על החיסת המכוון, המקובל לפי כל חוסי הנימוס וההגיון החברתי. וש. שלום מעיו לא רק להתגבר על החיסת, אלא גם להעלות את המתרשש במתכוואי הנפש, להעלותו עליו ספר. הוא תורז את הרהוריו שורות שורות, ולפנינו תתגלה נפש ישראלית מרתיעה, כואבת, חומדת, נשרפת בתוך נוף סגוף של נזיר, בעל מוסר דורות.

ונתון האדם בידי כוחות אדירים ממנו. הכלי יונות והכיסופים והנטיית והתורשת עצמו מרצונו, ועוברים את תחומי המציאות המצחשת ופועלים בו ללא סייג וללא כל מעצור חיצוני. כל מה שבא באדם לידי כוסף אינו פוסק מהיות, התהליך הטבעי של הדברים אינו משנה את הישגת שבאה לעולם בצורת הנגי. יש מציאות הנגייה שאינה בטלה על ידי מאורעות חיצוניים ואינה מבוטלת בכוח הרצון. מה היתה לינה זו, בת השיך אשר בכפר הערבי, לאותו מורה עברי במושבה? אשה הנגייה, אשה שהשתלטה בהרתורים. השתלטה מעל ליחסי שני

(* ש. שלום. יומן בגליל מימי הדמים בארץ. הוצאת "עברים", נירנברג. (נדפס בירושלים)